

Regio Deal Achterhoek 2019-2022

Voortgangsrapportage april 2022

Inleiding

Net voor de eindstreep van de Regio Deal Achterhoek eind 2022, nemen we u graag mee in de huidige stand van zaken van onze deal. Op 1 april 2022 lopen er maar liefst 68 projecten. We lichten er een aantal voor u uit. Ook laten we zien hoe de financiering van de projecten verdeeld is over de partners binnen de deal en tonen we de resultaten die we hebben behaald en de komende periode nog willen behalen.

Vliegwieleffect

Uit een analyse blijkt dat de meeste projecten aan meerdere doelen van de Achterhoek Visie 2030 bijdragen. We werken dus zo integraal mogelijk. Een mooi vliegwieleffect: de thema-overschrijdende samenwerking is door de Regio Deal aangewakkerd. De Regio Deal vormt daarmee een krachtige impuls voor nieuwe en bestaande projectideeën die nu tot uitvoering komen. Een overzicht van de Regio Deal projecten is te vinden op www.8rhk.nl.

Enkele projecten uitgelicht

Fieldlab Digital Twin

Bij het Fieldlab Digital Twin leren bedrijven en studenten met deze digitale technologie te werken. Realtime data wordt ingezet om simulaties uit te voeren, uitkomsten te voorspellen of verbeteringen door te voeren. Ook kan straks op afstand worden gewerkt in een virtuele omgeving, door middel van een digitale kopie, in combinatie met realtime data. De Achterhoekse maakindustrie wordt zodoende voor de toekomst klaargestoomd.

Projectresultaten en vooruitzichten

Het project is een initiatief van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) samen met het Graafschap College, Siemens Digital Industries Software en Varex Imaging. Ook zijn nog vier andere koplopers uit de maakindustrie betrokken. Minstens 25 maakbedrijven maken actief kennis met deze technologie.

De komende tijd wordt de technologie verder bekend gemaakt en moeten bedrijven overgaan tot implementatie. Studenten en bedrijven onderzoeken samen de mogelijkheid tot invoering van Digital Twinning.

Smart Business Centre+ (SBC+)

Smart Business Center (SBC) is de linking pin tussen studenten van het Graafschap College, Anton Tjink Techniekopleidingen, Saxion Hogeschool en HAN, ondernemers en docenten. Samen doen zij onderzoek en experimenteren ze met nieuwe technologieën waarna resultaten met elkaar worden gedeeld. SBC richt zich op de (maak)industrie en is de plek waar deze branche het onderwijs ontmoet.

Projectresultaten en vooruitzichten

Door studenten in te zetten bij kortlopende projecten bij bedrijven en crossovers te realiseren, zijn veel successen behaald. Er zijn nieuwe technologieën geïmplementeerd en bedrijven zijn geholpen met de volgende stap. Als voorbeeld: studenten stellen sensoren in bij bedrijven en laten daardoor zien dat machines met een klein beetje inzet stukken meer data kunnen genereren. De eerste stap op weg naar digitalisering. Het uiteindelijke doel is een uitrol over het brede mkb. We willen de spin-off die hieruit voortkomt dus aanzienlijk vergroten.

One Stop Shop

In 2020 is de Baanbrekende visie vastgesteld. Deze visie is de basis om via diverse programmaliijnen op een grootschalige en vernieuwende wijze verduurzaming van particuliere woningen te realiseren. Het project is bedoeld om een werkwijze te ontwikkelen om grotere aantallen soortgelijke woningen met een maatwerk-aanbod te kunnen verduurzamen. Deze werkwijze is ontwikkeld met de drie O's en kent een breed draagvlak (o.a. bij MinBZK). Het project is een ontzorgconcept, gericht op particuliere woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning.

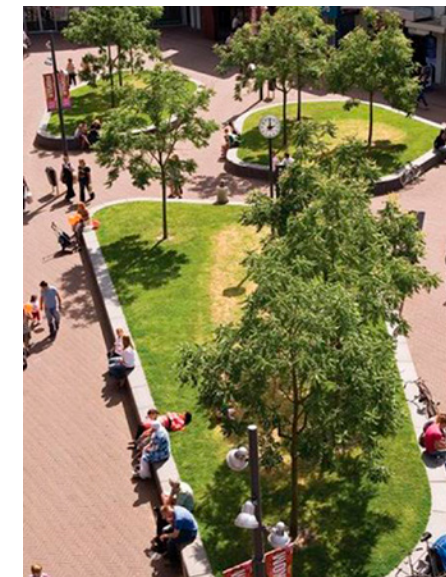
Projectresultaten en vooruitzichten

Er is een consortium van bouw- en installatiebedrijven gevormd wat werkt aan de ontwikkeling van verduurzamingspakketten voor geselecteerde woningbouwtypen. Ook is gestart met de bouw van het klantportaal. Er wordt gewerkt aan de opbouw van dit instrument dat uiteindelijk tot een verduurzaming van 10.000 woningen leidt. Het is een project van de lange adem. Eind 2024 hebben 2.000 huishoudens een passend verduurzamingsaanbod ontvangen. Op dat moment zijn 200 woningen daadwerkelijk aangepakt.

Transformatie Kernen

Hierbij gaat het vooral om de omzetting van leegstaand vastgoed als woningen en winkels. Vaak is er sprake van transformatie naar woningen maar ook andere functies zijn denkbaar. Aanvullend wordt hierbij ingezet op versterking van de openbare ruimte en een kwalitatieve verbetering van centrale plekken in de Achterhoekse kernen.

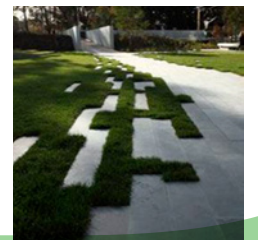
Projectresultaten en vooruitzichten

Inmiddels zijn vanuit de Regio Deal vijf kernplannen gehonoreerd. Daarbij is een aantal vastgoedlocaties getransformeerd en heeft concentratie van het winkelbestand plaatsgevonden. Hoofdwinkelstraten zijn met een nieuwe inrichting en het verplaatsen van functies versterkt. Bij drie van deze plannen worden de kerkpleinen

opnieuw ingericht en heeft vergroening van de openbare verblijfslocaties plaatsgevonden.

Voor de komende maanden staat de aanpak van nog twee kernen op de rol waardoor in elke Achterhoekse gemeente dan een centrumgebied meer toekomstgeschikt is gemaakt.

Opijver

Opijver is bedoeld voor die mensen die hun vak willen bijhouden of willen overstappen naar een ander vakgebied, maar zelf moeilijk toegang hebben tot het scholingsaanbod. Zij kunnen een scholingsvoucher aanvragen. De training, cursus of opleiding die ze willen volgen, moet dan wel relevant zijn voor de Achterhoekse arbeidsmarkt. De arbeidsmarktregio werkt hierin samen: VNO-NCW, vakbonden, acht gemeenten, UWV en de onderwijsinstellingen.

Projectresultaten en vooruitzichten

De aantallen geïnteresseerden in een opleidingsvoucher is veel hoger dan verwacht. Daarnaast komt veel boven bij de intakegesprekken bij aanmelding. Zowel overheid, onderwijs als ondernemers

dragen bij aan het Fonds. Inmiddels zijn ruim 800 intakegesprekken gevoerd en 240 vouchers toegekend. Het percentage vrouwen dat zich aanmeldt ligt hoger dan het percentage mannen. Vooropleiding van aanvragers ligt op mbo 3/4 en hoger.

De komende periode wordt gestreefd naar het uitgeven van 1200 vouchers en wordt meer focus gelegd op de doelgroep onder mbo-3 niveau om hen te verleiden zich te laten omscholen. Daarnaast is het plan een deel van het onbekend arbeidspotentieel op te leiden via het fonds.

Grensland College

Het Grensland College is een vernieuwende samenwerking van het Graafschap College, HAN en Hogeschool Saxion. Deze samenwerking maakt het mogelijk om in de grensregio Achterhoek/ Kreis Borken 2-jarige praktijkgerichte hbo-deeltijdopleidingen te volgen: de Associate degree (AD). Het gaat om opleidingen waarvan regionale werkgevers hebben aangegeven dat er grote behoefte bestaat aan het omscholen van mbo-gekwalficeerde (toekomstige) werknemers naar een hbo-diploma.

Projectresultaten en vooruitzichten

Er zijn negen AD-opleidingen gecreëerd, passend bij de kansrijke beroepen in de regionale arbeidsmarkt. Daarnaast worden Masterclasses binnen deze domeinen verzorgd. De komende periode wordt er doorgebouwd aan de negen AD-opleidingen in de regio.

Vruchtbare Kringloop Achterhoek (VKA)

De VKA is een belangrijk lerend netwerk van boeren voor de transitie naar kringlooplandbouw. VKA heeft een basis gelegd voor het ontwikkelen en uitvoeren van vernieuwde leer- en verbeterprogramma's die impact hebben op de boerenpraktijk. Concrete pilots zijn onder andere: omgaan met stikstof op eigen bedrijf, nieuw sturingsmodel (Marke-model) en een pilot voor combi van akkerbouw-veehouderij.

Projectresultaten en vooruitzichten

Er is veel van elkaar geleerd en men is samen beter geworden. Het resultaat is dat de VKA regionaal, landelijk en Europees op de kaart staat en toonaangevend is. De Achterhoek heeft inmiddels het predicaat 'innovatieregio'. Daarnaast zijn er enkele honderden boeren lid van het VKA. De vraaggestuurde aanpak van onderzoek en experimenten, gecombineerd met kennisdeling is belangrijk in de Regionale Aanpak Achterhoek en krijgt in 2022 een vervolg. Het is de bedoeling om de samenwerking met de WUR te verstevigen.

Zonvarken

Zonvarken is een revolutionaire varkensboerderij, een vernieuwend en vooral diervriendelijk concept om duurzaam varkens te houden. Het doel van het project is een innovatief en coöperatief model te ontwikkelen, met specifieke aandacht voor stalontwikkeling.

Projectresultaten en vooruitzichten

Op het eerste bedrijf is een tweede stal gebouwd en zijn diverse innovaties en verbeteringen doorgevoerd. Dat heeft ertoe geleid dat een tweede bedrijf volgens het Zonvarken-concept een stal bouwt.

Meerdere bedrijven bereiden een overstap voor op het Zonvarken-concept. De opschaling naar bedrijven in de regio is van belang om het hele jaar de consument een stukje Zonvarkenvlees te kunnen bieden.

Een lokale supermarktketen is gestart met de verkoop van Zonvarkenvlees in twaalf winkels in de Achterhoek en omliggende steden: smaakvol vlees van buitenvarkens met een duurzaam verhaal. Komende periode vindt doorontwikkeling plaats, waaronder monitoring van klimateffecten.

MaaS in de Achterhoek

Het rurale Mobility as a Service (MaaS) concept moet het mogelijk maken dat iedereen in de Achterhoek eenvoudig een reis kan plannen, boeken en betalen en vervolgens kan reizen met een combinatie van verschillende (slimme) vervoersmodaliteiten, zodat de hele Achterhoek goed bereikbaar blijft.

1. Invulling Taken ADC door ZOOV

Een centrale organisatie is nodig voor de rurale invulling van MaaS, die werkt aan het faciliteren en organiseren van: fysieke en digitale infrastructuur, modaliteiten en de organisatie voor dagelijkse werkzaamheden. Het is nu nog te vroeg om een zelfstandige Achterhoek Deelvervoer Coöperatie (ADC) op te richten. Daarom zal ZOOV zal als (tijdelijke) uitvoeringsorganisatie dienen. ZOOV gaat voorlopig de taken van

de ADC verzorgen, zoals klantenservice, administratie en coördinatie en afstemming van de diverse deelvervoerprojecten, waaronder: Netmobiel, deelauto's en deelfietsen.

Projectresultaten en vooruitzichten Dit jaar komen er nieuwe (elektrische) deelfietsen op diverse locaties in de Achterhoek evenals twee nieuwe deelauto's bij het Graafschap College in Doetinchem en Bredevoort. Ook wordt de laatste fase van het project Netmobiel uitgevoerd.

2. Technische Partner ADC en doorontwikkeling Netmobiel

De ADC i.o. heeft een partner gevonden in Baseflow, die nieuwe functionaliteiten toevoegt aan het bestaande Netmobielplatform en de app kan onderhouden. Momenteel wordt de Netmobiel app door Saxion

Hogeschool ontwikkeld en door middel van community building in de diverse kernen in de Achterhoek uitgerold.

Projectresultaten en vooruitzichten

Baseflow werkt samen met Saxion Hogeschool aan het uitwerken van de overdracht van de Netmobiel app. De Netmobiel-app krijgt een nieuwe merknaam, namelijk het overkoepelende GAON "De Achterhoek vervoert je", waarin OV, deelmodaliteiten, een reisplanner en ritdelen in één MaaS-app bij elkaar komen. Een dergelijke app in combinatie met ritdelen in een ruraal gebied is uniek. Tot die tijd blijft de Netmobiel app gebruik en zullen kinderziektes worden geëlimineerd. Ook zal de community building in de diverse kernen in de Achterhoek worden doorgezet samen met een uitgebreide marketingcampagne.

Achterhoek Monitor

Op 15 december 2021 publiceerde de Achterhoek Board de tweede Achterhoek Monitor. De monitor geeft data en informatie als basis voor beleid: een zinvolle en

bruikbare selectie van feiten en cijfers in een jaarlijkse publicatie en een continu raadpleegbaar dashboard, voorzien van een duiding.

Hier valt op dat de Achterhoek zich robuust en veerkrachtig toont ten tijde van de coronapandemie en zich de gelukkigste regio van Gelderland mag noemen. De werkloosheid is opnieuw fors gedaald, de werkgelegenheid historisch hoog. De sterke maakindustrie en agro-foodsector, gecombineerd met de kracht van familiebedrijven, dragen hier fors aan bij. Daar tegenover staat de Achterhoek voor grote uitdagingen om het tekort aan arbeidskrachten en het tekort aan goede en betaalbare woningen aan te pakken.

Grensoverschrijdend ondernemen, werken en leren (GROS)

GROS richt zich op het wegnemen van belemmeringen bij het grensoverschrijdend zakendoen tussen Nederlandse en Duitse ondernemers en het bevorderen van de grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling in de Achterhoek en het aangrenzende gebied in Duitsland. Dit wordt gedaan door middel van een matchmaking-, advisering- en ondersteuningstraject en het aanbieden van een (modulair) opleidingsprogramma en netwerkmogelijkheden. De Matchmaker voerde 130 adviesgesprekken met ondernemers. Bij diverse seminars bereikte de Matchmaker 136 ondernemers, inclusief advisering en begeleide uitwis-

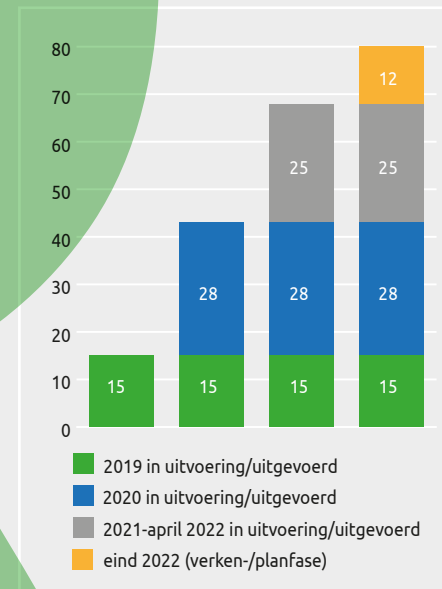
seling. Ook werd het online 'Talent Match Event' georganiseerd, dat bedrijven aan studenten koppelt. Hier deden 21 bedrijven en 140 studenten aan mee. Coronamaatregelen hadden grote invloed op de grensoverschrijdende samenwerking. Anderzijds zorgden de maatregelen voor versnelde digitalisering van activiteiten. Bijeenkomsten, van zowel de Grenzhoppers Business School als de advisering van Nederlandse en Duitse ondernemers vonden online plaats. Deze seminars bleken een succes. De verwachting is de komende periode in te kunnen lopen met gestelde doelen die door corona zijn vertraagd.

De Achterhoekse Regio Deal projecten

Naast de 68 projecten die nu worden uitgevoerd, hebben we zicht op 12 nieuwe projecten die binnen de deal kunnen worden uitgevoerd. Deze projecten zijn momenteel in de verken-/planfase. Dit levert een totaal van 80 Regio Deal projecten (Zie grafiek 1 voor de verdeling).

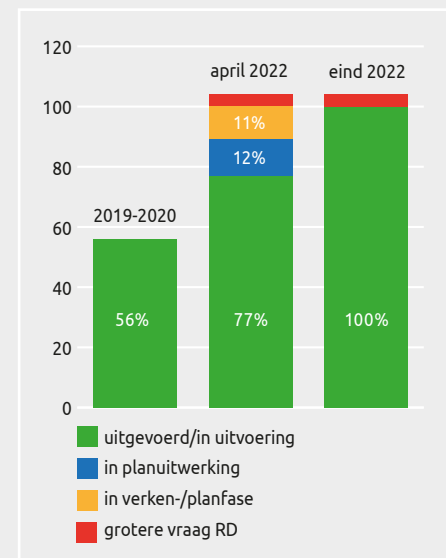
Grafiek 1 Aantal projecten Regio Deal Achterhoek

De vraag naar Regio Deal gelden is groter dan de beschikbaarheid

Grafiek 2 laat zien dat per 1 april 2022 77% van de Regio Deal gelden is weggezet in projecten. 12% van de gelden betreft projecten die in planuitwerking zijn

Grafiek 2 Financieel overzicht Regio Deal gelden in %

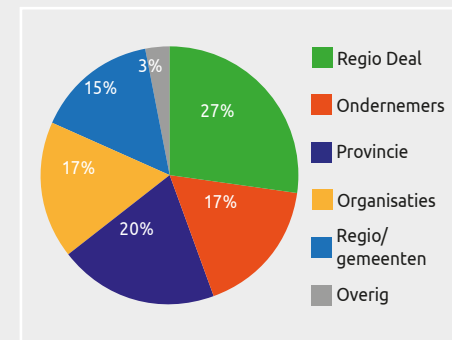
(€ 2.3 miljoen) De overige 11% betreft projecten die in de verken-/planfase zitten, waarvoor nu geld wordt gereserveerd (€2.2 miljoen). Per 1 april 2022 zijn nog niet alle gelden uit de Regio Deal in concrete projecten weggezet. De verwachting is dat dit eind 2022 wel het geval is. Uit de berekeningen blijkt zelfs dat er een tekort van

4% van de totale Regio Deal gelden (€ 0.75 miljoen) zal ontstaan. Dit betekent dat de vraag naar cofinanciering uit de Regio Deal gelden groter is dan de beschikbaarheid daarvan.

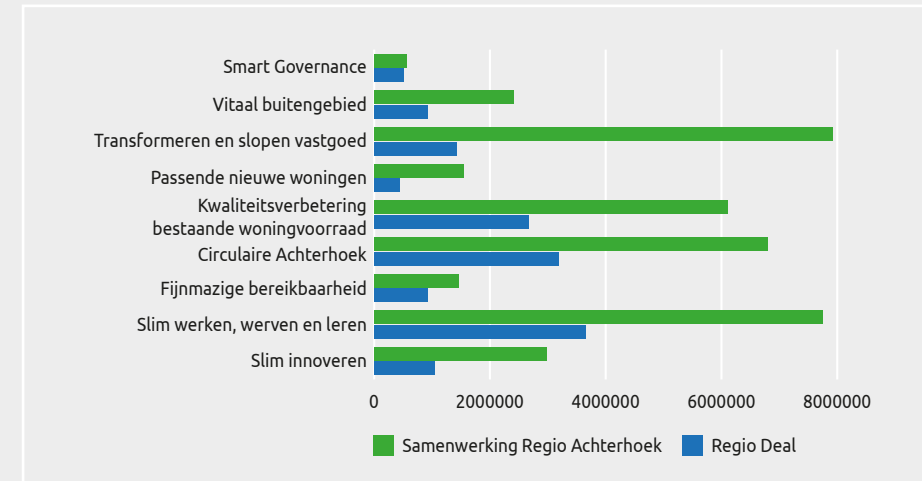
Na de huidige Regio Deal

Een grotere vraag naar cofinanciering van Regio Deal gelden, in combinatie met de hoge cofinancieringsbijdrage, is kenmerkend voor de opgaven waar de Achterhoek voor staat. We hebben een Achterhoek Visie 2030, met duidelijke doelen die in ieder geval tot in 2030, maar ook verder reiken. Met de huidige Regio Deal middelen hebben we een flinke impuls kunnen geven aan deze opgave en ons samenwerkingsverband echt vorm kunnen geven. Onze opgaven en ambitie zijn groot, om hier verder uitvoering aan te geven willen we graag de samenwerking met het Rijk vervolgen in een nieuwe Regio Deal.

Grafiek 3 Cofinanciering Regio Deal Achterhoek

Grafiek 4 Investering Samenwerking Regio Achterhoek versus bijdrage Regio Deal - per programmalijn

Budget en cofinanciering

Grafiek 3: In de periode 2019 - april 2022 is 15 miljoen van de ontvangen 20 miljoen uit de Regio Deal toegekend aan projecten. De totale investering in de diverse projecten is ruim €54 mln. Daarvan komt 27% uit de Regio Deal middelen en 73% wordt bijgedragen uit de Achterhoekse samenwerking. Daarvan is de bijdrage van ondernemers en organisaties nog altijd substantieel: ruim 34%. De cofinanciering vanuit de Achterhoek is daarmee fors hoger dan de 50% die binnen de deal is afgesproken.

Investeringen binnen de programmalijnen

In grafiek 4 is te zien dat de cofinanciering bij iedere programmalijn de 50% cofinan-

cieringsgrens (ruimschoots) overschrijdt. Met name bij Transformeren en slopen vastgoed, Passende nieuwe woningen en Vitaal buitengebied is de cofinanciering vanuit de samenwerking aanzienlijk groter dan de bijdrage uit de Regio Deal.

Doelen bijna allemaal behaald

Bijna alle doelen uit de Regio Deal worden binnen de looptijd (eind 2025) behaald. Corona heeft hier en daar wel voor vertraging gezorgd, waardoor soms onduidelijk is wanneer doelen worden behaald. De Programmalijn "Kwaliteitsverbetering bestaande woningvoorraad", heeft als enige problemen bij het behalen van alle doelen. Bij aanvang van de Regio Deal zijn de doelen te ambitieus gesteld. Er zijn momenteel grote tekorten in de bouwsector die voor vertraging zorgen. Diverse projec-

ten zijn wel in gang gezet. Onder meer de One Stop Shop. Het daadwerkelijk behalen van de overeengekomen aantallen zal pas over een aantal jaren zijn.

Samenvattend: het gaat goed en we zijn nog niet klaar

Het gaat goed met de Achterhoek. We hebben ons als samenwerkingsverband de afgelopen jaren goed weten neer te zetten. Bottom-up kunnen we de gedeelde visie en de doelen uit o.a. de Regio Deal uitstekend tot uitvoering brengen. We concluderen dat de Regio Deal tot nu toe enorm heeft bijgedragen aan het vliegwieleffect en dat de diverse projecten bijdragen aan het verbeteren van de brede welvaart in onze regio. De Regio Deal heeft daarnaast tot een gebieds- en beleid-overstijgende impact geleid.

We staan in de Achterhoek echter voor grote uitdagingen om het tekort aan arbeidskrachten en het tekort aan goede en betaalbare woningen aan te pakken. Dit geldt ook voor mobiliteit en het landelijk gebied. Al deze opgaven moeten integraal worden opgepakt om de brede welvaart in onze regio te verbeteren. We hopen dan ook dat de contacten en samenwerking met het Rijk na afloop van deze eerste Regio Deal behouden blijven. We zijn als regio nog niet klaar en hopen dat het Rijk aan boord blijft om op die manier gezamenlijk onze doelstellingen voor de toekomst te bereiken.

Raadhuisstraat 25
7001 EX Doetinchem
+31 314 32 12 00

info@8rhk.nl
www.8rhk.nl

